

Phân loại:

Chỉ số đánh giá quản trị có thể được phân thành nhiều loại khác nhau, tùy theo việc sử dụng chỉ số đó để đo cái gì:

- *Chỉ số đầu vào/ nói về sự cam kết:* ở cấp này, chỉ số nói về những cam kết mà tổ chức/ địa phương/ quốc gia đưa ra.
- *Chỉ số về tiến trình/ trách nhiệm:* các chỉ số thuộc loại này nói về các hoạt động được thực hiện để hoàn thành trách nhiệm và các cam kết. Các chỉ số loại này có thể bao gồm cả việc tồn tại những thể chế để đảm bảo các trách nhiệm được thực hiện.
- *Chỉ số về đầu ra/ kết quả:* những chỉ số loại này dựa trên những đầu ra/ thành quả thực tế của một hành động/ sáng kiến nào đó. Ví dụ, chỉ số đo sự hài lòng của người dân về một quyền nào đó
- *Chỉ số chủ quan/ khách quan:* chỉ số chủ quan bao gồm những chỉ số dựa trên quan điểm; chỉ số khách quan nói về những chỉ số dựa trên con số/ thông tin thực tế. Các chỉ số chủ quan không nhất thiết đã kém phần quan trọng so với các chỉ số khách quan bởi một số lý do sau: 1) thông thường có những khoảng cách giữa luật pháp trên giấy tờ và việc thực thi chúng tại thực tế và chỉ số chủ quan giúp làm rõ những khoảng cách đó; 2) quan điểm của người dân có ý nghĩa đối với họ trong việc họ hành động ra sao; 3) trong một số trường hợp (VD tham nhũng), thường không có bằng chứng để lại nên ngoài chỉ số chủ quan, khó có chỉ số nào có thể thay thế.
- *Chỉ số định tính và chỉ số định lượng:* cả hai loại chỉ số này đều có những giá trị và điểm yếu riêng. Để theo dõi, các chỉ số định lượng thường rõ ràng hơn và dễ so sánh hơn. Tuy nhiên chỉ số định tính có giá trị hơn khi đánh giá sâu một khía cạnh nào đó bởi nó cung cấp nhiều thông tin hơn để giải thích một vấn đề phức tạp.

Thế nào là một chỉ số “tốt”?

Một chỉ số thường phải đáp ứng một số yêu cầu sau để có thể có hữu ích:

- *Hợp lệ:* chỉ số phải đo được nội dung nó cần đo. Các chỉ số nên đo trực tiếp những khía cạnh chúng ta cần đo ở mức độ chính xác. Tuy nhiên trong một số trường hợp

khi ta không thể đo trực tiếp được một khía cạnh nào đó ta sẽ phải dùng đến chỉ số thay thế. Ví dụ, để đo mức độ hài long của người dân về chính quyền địa phương có thể dùng chỉ số nói về những lời phàn nàn về chính quyền. Tuy nhiên, trong trường hợp đó, (những) chỉ số thay thế cần gần gũi với chỉ số trực tiếp, bởi rất có khả năng những nỗ lực phát triển sau này lại nhằm vào việc nâng cao những đầu ra mà chỉ số thay thế đo, thay vì nâng cao đối tượng chính ban đầu.

- *Rõ ràng*: các chỉ số cần rõ ràng để mọi người đều có thể hiểu. Tính hiệu quả của chỉ số đòi hỏi phải xác định rõ cần quan sát gì và làm thế nào để quan sát được (những) điều đó. VD, nếu chúng ta dùng chỉ số ‘kiểm lâm địa bàn hoạt động hiệu quả’ thì phải xác định rõ số liệu về hiệu quả sẽ được xác định ra sao trên thực tế. Thiếu sự rõ ràng về việc quan sát gì và như thế nào, một chỉ số sẽ trở thành không có ý nghĩa. Chúng ta cần xác định rõ cần đo cái gì và như thế nào, trừ những trường hợp hiển nhiên với tất cả mọi người.
- *Nhạy*: việc đo đạc và đánh giá cần xuất phát từ quan điểm của các nhóm yếu thế. VD người nghèo thường có những trải nghiệm khác với người giàu, nam có trải nghiệm khác với nữ. Chỉ số đánh giá cần đủ nhạy để đo sự khác biệt này.
- *Mang tính khuyến khích*: chỉ số có thể mang hàm ý cải tiến/ thay đổi cần có để thúc đẩy động lực cho nhóm đối tượng. Có gắng hạn chế những nguy hiểm mà một chỉ số có thể tạo ra qua việc tạo động lực ngược làm ảnh hưởng tới mục tiêu chung.
- *Mang tính thực tế*: có nghĩa là có thể trang trải về mặt tài chính (có hiệu quả về mặt chi phí), chính xác và có thể thu thập được. Việc xác định các chỉ số có thể phải bắt đầu từ việc phân tích xem những gì có sẵn và có tính khả thi. Chỉ nên đưa các chỉ số mà thông tin chưa có sẵn vào nếu việc xây dựng một cơ chế thu thập và phân tích số liệu liên quan có cơ sở thực tế
- *Sở hữu*: chỉ số phải được coi là hợp pháp bởi những người bị ảnh hưởng
- *Cân đối/ cân bằng*: ít có trường hợp một chỉ số là đủ để đo một khía cạnh nào đó của quản trị. Khi cần tới hơn một chỉ số để đo một khía cạnh quản trị nào đó, cần đảm bảo các chỉ số này cân bằng. Có nghĩa là mỗi chỉ số đo một nội dung khác nhau.
- *Khách quan*: tất cả mọi người đều có chung một kết luận sau khi xem xét thông tin mà chỉ số cung cấp. Chú ý chọn các chỉ số sao cho các động lực đằng sau chúng mang tính hợp lệ, VD: tỷ lệ học sinh giỏi trong trường.